

Filip Suchomel:

**Strategie rozvoje GHMP
v letech 2021–2026
s výhledem do roku 2030**

MISE:

- GHMP je muzeem výtvarného umění, které buduje, shromažďuje, vystavuje, uchovává, odborně vědecky zkoumá a publikuje umělecké sbírky movitého i nemovitého charakteru v majetku hlavního města Prahy, především z 19., 20. a 21. století.
- GHMP je institucí propagující vizuální umění na domácí i mezinárodní úrovni, zprostředkovává a interpretuje ho v nejširším historickém, interdisciplinárním, lokálním i globálním kontextu a klade důraz na prezentaci prací žijících umělců v kruciálních obdobích jejich tvorby.
- GHMP slouží jako sociální a intelektuální centrum pro své město, místo odpočinku, relaxace, sociálních kontaktů i vzdělávání široké veřejnosti.

VIZE:

- GHMP je moderní kulturní bezbariérovou institucí pružně reagující na výzvy hypermediální, globální společnosti 21. století, otevřenou široké veřejnosti, všem skupinám obyvatel metropole i jejím návštěvníkům s cílem kulturní interakce a vizuálního dialogu mezi všemi generačními vrstvami společnosti, a především s etickým i estetickým důrazem zaměřeným na mladou generaci.
- GHMP poskytuje návštěvníkům výjimečné kulturní prostředí zprostředkovávající vizuální kulturu ve všech jejích aspektech a podobách.
- GHMP se zasazuje o rozvoj kreativity jedince pomocí přímé interakce návštěvníků s umělci podporující všechny formy inovativního myšlení, dialog, inkluzi, vzájemné porozumění a respekt k názorové rozmanitosti, a tím obohacující celou společnost.
- GHMP je leaderem v prezentaci umění formou *open access* aktivit s cílem zprostředkovat většinu jeho forem všem skupinám obyvatel i bez závislosti na osobní přítomnosti *in situ*.
- GHMP se podílí na kultivaci veřejného prostoru hlavního města Prahy, včetně aktivit, které přináší vstupy současných umělců do veřejného prostoru.
- GHMP je moderní institucí šetrnou k životnímu prostředí využívající moderních technologií k trvale udržitelnému růstu.

PRIORITNÍ STRATEGICKÉ CÍLE NÁSLEDUJÍCÍHO OBDOBÍ:

- věda a výzkum a nová pozice „hostujícího“ kurátora
- redislokace výstavních prostor a (pře)stavba budovy pro Slovanskou epopej
- systematické zhodnocení všech zdrojů a nástrojů pro financování GHMP
- systematické posilování značky GHMP důsledným propagováním nové vizuální identity
- využívání nových zdrojů financování a navýšení vlastních výnosů v postcovidové době
- hledání nových forem prezentace v prostředí on-line jako důležitý krok k propagaci instituce

STRATEGICKÉ BODY K ROZVOJI GHMP:

1. UMĚNÍ

1.1. ROZVOJ A TVORBA SBÍRKOVÉHO FONDU

GHMP:

- vytvoří ve spolupráci se svým zřizovatelem koncepci jasné akviziční strategie s cílem efektivně využít všech dostupných finančních prostředků ke strategickému rozvoji sbírkového fondu ve výhledu do roku 2030;
- zintenzivní aktivity při rozšiřování vlastních sbírkových fondů s důrazem na provázanost se stávajícími sbírkami a zaměřením především v rámci českého prostředí s přesahy do středoevropského teritoria;
- bude aktivně nadále vyhledávat umělecká díla autorů, která ve sbírkových fondech chybí, a to především důsledným sledováním českého i zahraničního antikvárního trhu a aukčních nabídek, bude spolupracovat rovněž se sběrateli a podporovat svojí činnost filantropické aktivity donátorů, například formou krátkodobých i střednědobých zápůjček mimořádných děl či souborů ze soukromého majetku do svých stálých expozic;
- bude nadále spolupracovat se současnými umělci s cílem promyšlené akviziční strategie;
- vypracuje ve spolupráci s uměleckými VŠ a zavede do praxe pružnou strategii akviziční činnosti, která usnadní získávání uměleckých děl začínajících umělců s výjimečným a osobitým tvůrčím potenciálem;
- GHMP využije svých krátkodobých výstavních projektů soudobého umění k nákupu děl současných autorů s preferenčním ohledem na teritoriální českou kontinuitu.

1.2. PREZENTACE VLASTNÍHO SBÍRKOVÉHO FONDU

GHMP:

- Bude usilovat o co největší zpřístupnění vlastních sbírkových fondů;
- připraví koncepci reprezentativní i atraktivní prezentace svého sbírkového fondu v proměnlivé stálé expozici, ideálně ve spolupráci s Muzeem hl.m.Prahy v návaznosti na řešení vystavení Slovanské epopeje;
- vytvoří v této expozici systém krátkodobých jednorázových zápůjček tzv. „guest stars“ z regionálních, národních, mezinárodních, anebo soukromých sbírkových fondů, které budou pravidelně expozici oživovat;
- vytvoří podmínky pro posílení online prezentací svých kmenových sbírkových fondů, u vybraných děl 3D či hypermediální formou, a to v rámci svých webových stránek s cílem mít do roku 2026 takto zpřístupněnou většinu institucionálního sbírkového fondu.

1.3. VĚDA A VÝZKUM / VAV

GHMP:

- zrealizuje kroky, které umožní zápis galerie mezi vědecko-výzkumné instituce s právem na čerpání dotace pro dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace;
- definuje střednědobou koncepci VaV aktivit v návaznosti na sbírkový fond a odborné zaměření svých kmenových kurátorských pracovníků – výzkumníků a jejich výzkumných cílů a projektů;
- vytvoří vědeckou radu s mezinárodní účastí, jako poradní orgán ředitele ve věci vědecko-výzkumné činnosti;
- podpoří aktivity svých výzkumných pracovníků v intenzivnějším využívání grantových příležitostí, především GAČR, NAKI, popřípadě TAČR nebo Horizon Europe 2021– 2027, Visegrad Funds atd.;
- posílí publikační aktivity na poli vědy a výzkumu – odborné vědecké katalogy k výstavním aktivitám důsledně splňující kritéria vědecko-výzkumné práce vlastních kurátorů, odborných a výzkumných pracovníků a propojí je s výstavními či edukačními, kreativními i performativními aktivitami;
- rozšíří oboustranně výhodnou spolupráci s místními, resp. regionálními, českými i evropskými odbornými institucemi (AVČR, MHMP, UPM, NG, podobně zaměřené instituce, zejm. ve střední Evropě);
- realizuje samostatně nebo ve spolupráci s dalšími odbornými institucemi pravidelná vědecko-výzkumná sympozia nebo konference zaměřené na oblasti vědecko-výzkumných aktivit instituce;
- díky případné podpoře na DKRVO vytvoří grantové pobídky na přípravu stěžejních vědecko-výzkumných témat instituce;
- vytvoří pozici hostujícího kurátora, jehož náplní bude vědecko-výzkumná činnost na konkrétním projektu zakončeném výstavní prezentací nebo vědeckou monografií.

1.4. OCHRANA VLASTNÍHO SBÍRKOVÉHO FONDU A SOCHAŘSKÉHO FONDU NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

GHMP:

- dle původního plánu bude pokračovat v realizaci modernizace vybavení depozitářů na úroveň mezinárodních standardů ochrany a péče o movité kulturní dědictví;
- ve spolupráci se svým zřizovatelem a metodickým centrem NPÚ vytvoří nebo aktualizuje plán ochrany sochařských děl na území hl. m. Prahy, včetně strategie finančního plánu k zajištění odpovídajících finančních prostředků;
- vytipuje potenciálně ohrožené sbírkové fondy a vytvoří plán jejich prioritní ochrany;
- přistoupí k intenzivní digitalizaci svých fondů s cílem jejich maximální ochrany a zabezpečení, včetně míry zpřístupnění pro externí uživatele (širokou veřejnost);
- posílí kapacity svých restaurátorských pracovišť s cílem maximálního dosažení účinné ochrany institucionálního sbírkového fondu;
- bude rovněž i nadále aktivně spolupracovat s externími restaurátorskými subjekty při ochraně sochařského fondu hl. města Prahy, včetně dalších uměleckých děl z 20. a 21. století především ve veřejném prostoru.

1.5. PREZENTACE KRÁTKODOBÝCH VÝSTAVNÍCH PROJEKTŮ

GHMP:

- bude i nadále prioritu své činnosti spatřovat v prezentaci krátkodobých a střednědobých výstavních projektů;
- definuje jasnou výstavní strategii opírající se o vědeckovýzkumnou činnost svých kmenových kurátorů se zvláštním zřetelem či tematicky k místu realizace – konkrétnímu objektu – výstavnímu prostoru GHMP;
- ve výstavní činnosti se zaměří na několik základních pilířů:
 - Výjimečné mezinárodní výstavní projekty dialogu našeho moderního a současného umění s mezinárodní scénou se zvláštním zřetelem především ke střední Evropě a hlavnímu městu.
 - Prezentaci monografických výstav významných představitelů české či středoevropské výtvarné scény od 2. pol. 20. století do současnosti.
 - Prezentaci tematických výstav vycházejících z vědeckovýzkumné práce kurátorů a primárně zaměřené na významné kapitoly (středo)evropských dějin umění 19. až 21. století se silným domácím kontextem.
 - Prezentaci tvorby mladé generace autorů formou startupových výstavních projektů.
 - Prezentaci *site specific* ve veřejném prostoru města.
- bude úzce spolupracovat s tuzemskými i zahraničními partnerskými institucemi při koordinaci výstavních aktivit;
- vytvoří systém krátkodobých konceptů i intervencí do budoucí stálé expozice s cílem interakce mezi uměleckými díly různé provenience.

2. NÁVŠTĚVNÍK

GHMP:

- rozvíjí obecně přátelské prostředí pro všechny potenciální návštěvníky, od nejmenších až po seniory;
- navýší profesní kulturu pomocného či technického personálu, např. kustodů, prodejních asistentů a dalších pracovníků s cílem vytvořit přívětivé a inspirativní návštěvnické zázemí;
- prioritně zlepší podmínky pro návštěvníky se specifickými potřebami pro jejich aktivnější začlenění mezi své pravidelné návštěvníky;
- i nadále bude rozvíjet tvorbu doprovodných programů se zvláštním zaměřením na rodiny s dětmi, školní mládež a studenty, seniory nebo návštěvníky se specifickými potřebami;
- primárně i sekundárně bude rozvíjet edukační nabídku pro všechny typy školských zařízení s možností metodických a instruktážních školení, workshopů či seminářů v součinnosti s rámcovými výukovými plány jednotlivých škol;
- stane se rovněž předním tvůrcem interaktivních, popř. specificky kreativních či performativních programů/aplikací vytvořených na webových platformách – posílí svoji roli v projektu „kultura online“ začleněním nových online aktivit a aplikací;
- posílí informovanost veřejnosti a propagaci jednotlivých i mimořádných aktivit, výstav i doprovodných programů s proaktivním využitím – sdílením na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Twitter i další) s cílem navýšit návštěvnost, ale i obecnou povědomost

- o aktivitách instituce pro domácí i zahraniční návštěvníky;
- bude pravidelně ověřovat spokojenosť návštěvníků formou dotazníkových šetření;
- posílí a rozvine širší spolupráci s dalšími kulturními institucemi na vzájemné propagaci, např. podporou a vytvořením „uměleckého/galerijního pasu“ opravňujícího vstup do několika institucí v rámci celé pražské metropole;
- podpoří vznik zvýhodněného zpřístupnění stálých expozic (např. rozšíření Trojské karty);
- se zaměří na rozšíření aktivity Společnosti přátel GHMP jako nejdůležitější prestižní návštěvnické základny;
- zmodernizuje zázemí obchodů a knihkupectví, včetně spolupráce s dalšími kulturními subjekty;
- bude inzerovat svůj atraktivní výstavní program v zahraničí prostřednictvím nejen českých center, ale i významných nekomerčních platform ve spolupráci s dalšími kulturními institucemi hl. m. Prahy;
- vytvoří podmínky pro aktivaci muzea jako občanského prostoru, formou širokospektrálních přednáškových cyklů, či rezidentních pobytů umělců ve spolupráci s uměleckými VŠ;
- vytvoří podmínky pro širší plejádu *open access* návštěvnických forem (přímé přenosy z vernisáží nebo přednáškových cyklů na webových stránkách galerie, spolupráce s ČT, medailonky vybraných děl na netu);
- propojí svoji činnost s aktivitami performativního umění (např. ve spolupráci s uměleckými VŠ nebo NFA).

3. GENIUS LOCI

GHMP:

Sídlí v několika památkově chráněných objektech v Praze, nedisponuje jedním výstavním prostorem, ale celou řadou různorodých prostor, které využívá k realizaci svého výstavního programu, tak jak je to bohužel velmi často obvyklé v celé České republice (viz Národní galerie v Praze, Moravská galerie v Brně apod.).

Navíc se připravuje (pře)stavba dalšího objektu pro potřeby vystavení Slovanské epopeje. Tato skutečnost, tedy roztržitěná dislokace jednotlivých výstavních prostor, výrazně omezuje jednotné vnímání celé instituce v očích široké veřejnosti, a tudíž její ztížené fungování jako kompaktního muzea moderního a současného umění, což se nedáří proměnit ani důslednějším využíváním nově realizované korporátní identity.

V rámci diskuze o (pře)stavbě budovy pro potřeby Slovanské epopeje je nutné podporovat myšlenku, že by se tato budova měla stát nejen sídlem galerie, ale rovněž by měla splňovat úlohu dalšího centra kulturního využití a sdílení občanů a návštěvníků města klidně i mimo jeho skutečné vymezení. Otázkou zůstává, zda budovu primárně směřovat pouze k prezentaci Slovanské epopeje či rovněž jako sídlo stálé expozice kvalitní galerijní kolekce, a také jako místo pro krátkodobé výstavní projekty, které by do nově budované instituce přilákaly opakovaně další návštěvníky.

Dlouhodobým cílem města by v tomto případě měla být snaha o reprezentativní (pře)stavbu, sídlo instituce, která se stane jednou z ikon metropole. Mělo by jít o budovu s multifukčním

využitím, splňující standardy muzea umění 21. století, tedy s dostatečným přátelským zázemím pro návštěvníky, včetně komplexní bezbariérovosti, ekologické udržitelnosti, dobré dopravní dostupnosti a zároveň kladně vstupující do urbanismu města.

V souvislosti s výstavbou tohoto prostoru by bylo možné zvážit, jaké budovy by mohla GHMP přestat využívat a předat je k využití jinému subjektu (města). I zde se nabízí několik variantních řešení, neboť rozdílnost dislokace výstavních prostor nese s sebou poměrně významné, e. i. výrazné finanční náklady na provoz instituce. Po dokončení (pře)stavby nové budovy dojde zákonitě k navýšení provozních prostředků. Bude tedy nutné hledat cesty k navyšování rozpočtu celé instituce. Kromě budování nového galerijního centra stojí GHMP před řadou dalších dílčích investičních úkolů souvisejících s digitalizací, dostupností výstavních prostor a posílením jejich zázemí nebo řešením environmentálních problémů. Dalším, neméně důležitým úkolem je vybudování depozitárního zázemí podle rozpracovaného investičního záměru.

3.1. DISLOKACE JEDNOTLIVÝCH PRACOVÍŠT A VÝSTAVNÍCH PROSTOR DO R. 2025 (do realizace nové budovy pro Slovanskou epopej)

3.1.1. DŮM U ZVONU

- historicky cenný objekt má pro moderní výstavní účely jen velmi omezené využití,
- nutné řešení bezbariérového přístupu, které ale může být řešeno pouze parciálně,
- nutné řešení dalšího zázemí návštěvníků (toalety, kavárna),
- propojení aktivit se sousedním palácem Kinských (NGP), vytvoření možnosti společných či tzv. aktivních vstupenek (například),
- propojení s aktivitami MHMP v domě U prstenu rovněž formou společných projektů či vstupného.

3.1.2. MĚSTSKÁ KNIHOVNA

- výstavně nevhodnější prostor galerie nabízí ucelenou plochu pro monografické i monotematické výstavní projekty,
- bezbariérový přístup by měl být řešen komplexněji přímo od vstupu z Valentinské ulice,
- vytvoření návštěvnického zázemí v prostorách vestibulu.

3.1.3 DŮM FOTOGRAFIE

- architektonicky velmi hodnotný výstavní prostor se specifickým výstavním programem zaměřeným na fotografické medium by měl být zachován,
- v dlouhodobé perspektivě je otázkou, jak by podobný prostor fungoval i po otevření další budovy instituce.

3.1.4. ZÁMEK TRÓJA

- zaměření na konzervativnějšího návštěvníka,
- vytvoření výstavní strategie odpovídající zámeckému charakteru stavby ve spolupráci s MHMP, UPM, NGP i případně dalšími (paměťovými) institucemi,
- vytvoření programu výstav současného středoevropského designu, například ve spolupráci s drážďanským zámkem Pillnitz (součást SKD),
- intenzivní využívání zahrady zámku Troja k doprovodným akcím – divadelní či koncertní *open space* Trója.

3.1.5. COLLORADO-MANSFELDSKÝ PALÁC

- vytvoření informačního centra aktivně kooperujících kulturních institucí hl. m. Prahy,
- dokončení rekonstrukce paláce, především jeho historicky nejcennějšího interiéru,
- vytvoření konceptu systematicky budované sbírky umění 21. století propojující tuzemské aktivity a mezinárodní výstavní projekty.

3.1.6. BÍLKOVÁ VILA CHOTKOVY SADY

- začlenění do prohlídkového okruhu významných pražských vil s MHMP,
- vytvoření možnosti rezidentních pobytů mladých umělců na základě konkurzu,
- interaktivní expozice s možností virtuálních prohlídek Bílkovy vily v Chýnově.

3.1.7. BÍLKOVÁ VILA V CHÝNOVĚ

- vybudování zázemí pro návštěvníky s výstavbou (sezonní) zahradní kavárny,
- napojení na projekt rezidentních pobytů umělců (self/sponsoring),
- interaktivní expozice s možností virtuální prohlídky Bílkovy vily v Praze,
- propojení s památkovými objekty v okolí, posílení povědomí o existenci výstavního/prohlídkového prostoru, a výrazné zvýšení návštěvnosti.

3.1.8. DEPOZITÁŘ BUŠTĚHRAD

- vybudování nového depozitáře s moderním zázemím včetně zázemí, tj. např. prostoru pro vědecko-výzkumnou činnost a konzervátorské zásahy.

3.2. ITC VYBAVENÍ

- vytvoření podmínek pro online aplikace, včetně záložního úložiště velkého objemu dat,
- vybavení přednáškových prostor pro online webové semináře a platformy.

3.3. OCHRANA SOUBORŮ SKULPTURY

A PLASTIKY VE VEŘEJNÉM PROSTORU

- zajištění kontinuální ochrany venkovní sochařské instalace v hl. m. Praze,
- zaměření restaurátorských zásahů a ochrany také již na práce z 20. století,
- vytvoření konceptu pro doplnění veřejného prostoru o nová umělecky hodnotná umělecká díla.

4. ZDROJE

V souvislosti s plánovanou (pře)stavbou pro potřeby prezentace Slovanské epopeje bude třeba při jednáních se zřizovatelem v následujících letech zajistit dostatečné finanční zdroje na realizaci tohoto projektu. Zároveň bude třeba hledat prostředky na nutné investiční akce, zmiňované v předcházející kapitole, které pomohou vybudovat z instituce skutečné muzeum umění 21. století.

Všechny tyto aktivity bude třeba provádět v několika etapách podle finančních možností města, které jsou v tuto chvíli z důvodu celosvětové pandemie značně nejisté. Je proto nutné vize zmíněné v předcházejících bodech rozdělit na primární a sekundární dle jejich významu a potřeb galerie. V této nejisté době není seriózně možné zavázat instituci k navýšování vlastních příjmů, jakkoli by to bylo pro rozvoj instituce vhodné, neboť propad turistického ruchu způsobil v současnosti snížení počtu návštěvníků ve všech platformách kulturních aktivit metropole, snad s výjimkou zámeckých objektů v regionech. Nicméně poměr velikosti příspěvku a vlastních příjmů není ideální a mohl by se v budoucnu díky novým aktivitám postupně pozitivně (z)měnit. GHMP proto přistoupí k aktivitám s cílem podpořit růst mimorozpočtových zdrojů.

GHMP:

- provede revizi stávajících a identifikaci možných nových finančních zdrojů;
- přistoupí k možné optimalizaci nákladů a bude provádět pravidelné vnitřní audity a hledat nová řešení stereotypní praxe;
- ve spolupráci se zřizovatelem připraví financování (pře)stavby nové budovy pro prezentaci Muchovy Slovanské epopeje a dalších aktivit zmíněných shora;
- bude usilovat o navýšení vlastních příjmů z komerčních a doplňkových aktivit (nájemné v gastronomických a komerčních sítích, vstupné z krátkodobých výstavních projektů, pronájmy lukrativních prostor, kulturní eventy);
- rozšíří nabídku svých merkantilií a obchodních aktivit a jejich klasické i online prodeje se zaměřením na všechny kategorie návštěvníků především v post-pandemickém období;
- posílí svoje úsilí v hledání sponzorských vazeb s cílem navýšit zdroje v této kapitole, zde se cíleně zaměří na finanční spolupráci s velkými městskými firmami při realizaci nejvýznamnějších výstavních projektů (PRE, DPP, Pražská plynárenská apod.);
- podnikne nezbytné kroky, aby se stala vědecko-výzkumnou organizací s právem čerpat dotaci na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace;
- podpoří aktivity a projekty svých specialistů s cílem získat další zdroje z VaV činnosti (granty GAČR, TAČR, Horizon Europe, Visegrad Fund, Česko-německý fond budoucnosti, jednotlivé výzvy OP aj.);
- bude podporovat vznik strategických partnerství mezi partnerskými institucemi nebo přímo s institucemi hl. m. Prahy s cílem navýšit zisky ze základních aktivit (např. užší propojení vstupenky a jízdenky MHD, společná vstupenka);
- bude usilovat o zvýšení ubytovacího poplatku (např. o 2 Kč) s cílem podpory ochrany uměleckého mobiliáře města (příspěvek na opravy sochařské výzdoby Karlova mostu atd.).

5. INSTITUCE

GHMP:

- se zaměří na (re)konstrukci příkladné kultury pracovního prostředí v celé organizaci s cílem inspirovat každého zaměstnance, ať už pracuje samostatně nebo ve spolupráci s ostatními, k dosažení svých cílů při podpoře inovativních přístupů k plnění poslání instituce;
- posílí interní komunikaci, sdílení informací a podpoří maximální transparentnost řídících procesů v instituci;
- bude podporovat rozvoj kompetencí všech pracovníků, jejich jazykové vybavení i profesní růst, včetně začlenění zaměstnanců se specifickými potřebami;
- bude dbát na růst analytického myšlení zaměstnanců, jejich zapojení do realizačních týmů s využitím rozmanitosti schopností jednotlivých členů, včetně podpory neotřelých řešení a inovativního myšlení;
- bude aktivně spolupracovat s externími subjekty na vyhledávání potenciálních talentů v souladu s hlavním posláním instituce;
- bude posilovat digitální gramotnost všech zaměstnanců vlivem stále se rozšiřující práce v online prostředí;
- provede důsledně anonymní průzkum spokojenosti zaměstnanců a jejich představ o fungování muzea, implementuje do své strategie takto získané inovativní nápady a pobídky a vypracuje návrh řešení slabých stránek vzešlých z tohoto průzkumu.

